

Alm. Stedmoderblomst

Viola tricolor

Findes i utallige farvevarianter forædlet til udplantning. De vildtvoksende er mere beskudne i størrelse. Den blomstrer i forsommeren og forbindes med gøgens kukken.

Almindelig Stedmoder – den lille blå – findes i klitter, brakmarker og grusgrave, ikke så almindelig på Møn. Ager stedmoder – den lille gule - er indslæbt, findes som markukrudt og i køkkenhaver

Stedmoder har en stærkt uregelmæssig blomst med fire parvis ens kronblade. Det nederste kronblad er hjerteformet.

Den forædlede blomst har et uregelmæssigt mønster af farvede pletter, der med lidt fantasi kan minde om et onskabsfuldt ansigt. De to store kronblade(stedsøstre) sidder fast på hver sit bægerblad, mens det lille kronblad (stedbarnet) må nøjes med et enkelt. Stedsøstre breder sig med deres flotte farvestrålende kjoler. Stedbarnet sidder alene i en kedelig ensfarvet las.

Resten af kronen tolkes som både stedmoder og helvedes giftgrønne flammer (bægerbladene)

Man ser for sig, hvordan et forurettet ulykkeligt barn, har trøstet sig med en historie, mens det har flået blomsten fra hinanden.

Enlige forældre var mindst lige så almindelige nogle generationer tilbage, som vi oplever det i nutiden, idet børnefødsler rev mange kvinder tidligt bort, og der er næppe tvivl om, at den børneflokk en ny kone overtog, har inspireret sørgende børn til at mene,

at den 'rigtige' mor var både bedre og kærligere. Ligesom det er troligt, at den onde stedmor, faktisk har holdt mere af sine biologiske børn, end dem, hun har overtaget fra sin afdøde forgænger. Retfærdigvis må tilføjes, at der kendes mange eksempler på, hvordan en 'ny' mor(eller far), har taget kærligt hånd om ægtefællens moderløse børn. I dag findes problematikken udbredt i form af skildsmissefamilier, hvor 'pap' mødre og fædre, ofte får et ublidt skudsmål af deres 'pap' børn.

Frø af blomsten er fundet i højfyldet omkring Egtvedpigens grav.

Blomsten har indgået i folkemedicinen. Et udtræk af blomsten virker svagt afførende, udtræk af roden virker vanddrivende.

Den tørrede plante blandet med honning, blev anvendt til at stilne kløe, og bekæmpe fnat og andre problemer i huden. Den tørrede plante holdt sig i apotekernes varelager, højt op i 1800- tallet.

Kronbladene har været anvendt til farvning af uld, og skal også have virkning som trolddomsurt: Stryger man naboens husdyr med højre øvre kronblad, vil det vantrives. Trolddommen ophæves ved at gnide dyret med det venstre øvre kronblad.

Middelalderhaven fakta:

Alm. Stedmoder er set ved Hårbølle og i klitterne. Ager stedmoder er almindelig som ukrudt i haver og marker.

Have stedmoderblomst udplantes hvert forår i mange haver.

Tema 8a: Lægeplanter